

Control de la PSIL-LA dels perers Cal replantejar-se el sistema?

Hem passat un mes de maig en el qual aquesta plaga ha estat el “tema estrella”. De tant en tant, apareix un any com aquest, amb infestacions importants i generalitzades. A vegades, el punt crític ha coincidit, com ara, amb la segona generació (la del maig), mentre que en altres campanyes ha estat la tercera (juny), estirant-se fins i tot cap al mig de l'estiu. Cal dir que la situació viscuda darrerament era força previsible tenint en compte que:

- a final de la passada campanya la presència de Psil-la fou força important.
- el temps sec d'aquesta primavera comporta una facilitat de re-infestació elevada.

Cal afegir encara que alguns dels productes més usats fins ara per a controlar la Psil-la han estat retirats del mercat a causa del procés de revisió dels fitosanitaris emprats per la Unió Europea: el cas més conegut és el de l'AMITRAÇ (“Mitac”, con a nom comercial més conegut), que es va poder recomanar i usar legalment fins la campanya passada.

I malgrat el que hem dit altres vegades respecte de l'habitual propensió a associar problema i remei (plaga i producte fitosanitari) com si la solució fos única i química – vegeu com a exemple el nostre butlletí núm. 40 de l'any 2003, dedicat precisament a la Psil-la - no hi ha dubte de que la defensa contra plagues i malalties es basa en bona part en l'ús adequat de substàncies fitosanitàries.

En aquesta situació, doncs, volem reflexionar sobre **com cal encarar la solució a aquesta plaga a partir dels coneixements i mitjans dels que disposem avui**. Com que pot representar un problema important, a part

dels productes, prendrem en consideració altres aspectes.

Factors a controlar:

En fem només la llista, sense estendre'ns i sense prioritzar-los:

El vigor de la plantació: la continuïtat en la producció de brots incrementa la possibilitat de desenvolupament de la plaga.

La varietat: Ercolini o Blanquilla solen ésser més afectades que altres (també compta el vigor, aquí?).

Els sistemes d'esporga, incloent les desbrotades manuals o mecàniques de primavera-estiu: com ja hem indicat, a menys brots menys plaga.

Els depredadors (antocòrids i mírids, principalment), encara que sempre van “endarra”, és a dir: només redueixen la plaga, però difícilment són capaços d'arribar-la a controlar; creiem que, en el cas de la Psil-la i en la nostra situació geogràfica i climàtica, no són uns “ajudants eficaços” (com sí que ho són, en canvi, els *fitoseïds* per a l'aranya roja).

La forma de fer els tractaments: volum de brou aplicat, uniformitat de la seva repartició, absència de vent que dificulta la impregnació dels brots més alts, ...

La situació i orografia de cada parcel·la: aïllada o no, influència dels veïns, facilitat de re-infestació, ...

La melassa: cal evitar-ne la producció, puix que és un inconvenient per a aconseguir eficàcia amb els insecticides. I quan n'hi ha, cal dissoldre-la i rentar-la; com en altres casos, per a fer-ho no només compta el producte: detergent, sabó, mullant especial

(**SURFACTANTE DP**), nitrat de potassa, ...

Els insecticides: només disposem d'unes poques matèries actives específiques:

- L'**Abamectina (APACHE)** que actua per impregnació de la vegetació i posterior activitat contra formes actives (N1 a N4,

especialment) quan aquestes xuclen els sucus vegetals.

- El **Fenoxicarb (GRIAL)** que actúa com a modificador o alterador del cicle biològic, destorbant el pas entre generacions (però que no té cap mena d'efecte de xoc ni eficàcia immediata).
- Els aficides **nicotinoïds** com **imidacloprid (KOHINOR)** que tenen una certa eficàcia contra nimfes de primers estadis quan s'usen a dosis altes.
- Els piretroides (**KESHET, FASTAC, ...**), amb activitat contra adults, normalment recomanats només en aplicacions d'hivern, però que poden ésser útils en altres moments.
- Algunes substàncies usades contra altres plagues tenen també efectes interessants contra Psil·la: **Teflubenzuron (NOMOLT)**, **Fosmet, Diazinon (DIAZOL)**, ... i poden ajudar al seu control.

En conclusió: cal posar atenció a tots els factors enunciats (i encara a d'altres que no enumerem per a no fer-ho llarg) a més a més de triar el producte o productes més adequats a cada fase vegetativa i a l'estadi evolutiu de l'insecte. Com passa gairebé sempre, el factor fonamental d'èxit no és el producte emprat sinó el programa de control aplicat.

L'equip tècnic d'**AGRO MÒDOL** vol col·laborar amb els seus clients en aquest aspecte: **definir l'estratègia per a obtenir la màxima eficàcia.**

FRANKINIELLA OCCIDENTALIS o Trips de Califòrnia:

Es coneix com el trips de Califòrnia, en referència al seu origen. Va ser introduït a la península el 1986 (Espinoza *et al.*, 2002) i actualment ocasiona importants danys econòmics a l'afectar a nombrosos conreus.

Descripció:

Les femelles adultes del trips de Califòrnia medeixen entre 1,2 i 1,45 mm i els mascles,

entre 0,9 i 1,2 mm (Estay, 2001), per altra part Charlín (1997) menciona que les femelles adultes poden tenir una longitud de fins a 1,6 mm. Es tracta d'un insecte polífrag que colonitza i parasita un gran nombre de plantes cultivades i espontànies, entre elles la major part de les hortalisses, els fruiters i algunes ornamentals.

Durant el procés d'alimentació el trips realitza un actiu moviment amunt i avall amb el cap. Així, el teixit queda buit i s'omple d'aire, provocant l'aspecte platejat característic.

L'oviposició als fruits produeix una petita cicatriu fosca. El teixit en una àrea circular que envolta aquesta picadura es torna esblanqueït.

Factors mediambientals com sequetat, sòls alcalins, inadequada nutrició, poden estressar a les plantes i contribuir a un major atractiu per als trips. Segons Lewis (1973) les plantes estressades retarden la síntesi de proteïnes, el que fa incrementar els compostos nitrogenats, que són una rica font de nutrients per als trips, de manera que les plantes són més susceptibles al seu atac.

Problemes en el control de Trips:

Els principals problemes que s'enfronten a nivell de camp es refereixen a (González, 1996):

- la tècnica d'aplicació ha de ser excel·lent, per assegurar l'adequada penetració dels productes fitosanitaris als llocs de posta on es generen les nimfes, especialment en l'interior d'òrgans florals i en els llocs de contacte entre fruits abans de la collita.
- la capacitat de l'insecte de desenvolupar part del seu cicle en el sòl, d'emigrar fàcilment i també d'immigrar des de nombrosos hostes que no són tractats.
- el seu curt cicle de vida: estimat en menys de 2 setmanes es completa el cicle d'ou a adult (en èpoques de temperatures altes), i la capacitat de reproduir-se en forma partenogènica.
- El fenomen de resistència que existeix en aquesta espècie, donada la gran pressió de selecció que s'ha exercit en altres països.

ALTERNATIVES DE CONTROL AMB FITOSANITARIS D'AGRO MÒDOL

PRODUCTES	DOSI per 100 l d'aigua	TERMINI DE SEURETAT	OBSERVACIONS
ORYTIS	75 - 100 cc	14 dies	<ul style="list-style-type: none"> la dosi màxima registrada és de 60 cc cal tractar amb la freqüència necessària per a evitar reinvasions, sobretot en varietats sensibles de nectarina i préssec roig. alternar els productes, i si cal, introduir en el pla de tractaments l'espinosad.
KLARTAN	50 - 75* cc	7 dies	
ALCOTION 50	250 cc	7 dies	
ALCOTION 90	150 cc	7 dies	
FOQUE	400 cc	15 dies	